

BAPTISTENSEMINARIUM ONDERWIJS- EN EXAMENREGELING

Academisch jaar 2010-2011

Woord vooraf

In deze beknopte gids wordt uitgelegd hoe het onderwijs en de toetsing op het baptistenseminarium zijn georganiseerd. De gids bevat dus relevante informatie voor zowel student als docent.

De missie van het seminarium is om gekwalificeerde studenten voor hun dienst aan de gemeenten op te leiden. Het seminarium biedt een hoogwaardige opleiding waarin kennisoverdracht en kennisontwikkeling een geïntegreerde plaats binnen het onderwijsproces krijgen en de grondstof bieden voor persoonlijke geloofsontwikkeling van zowel student als docent. De opleiding is een leergemeenschap waarin de doorleving van geloof, studie en traditie richting geven aan een eigen 'huisspiritualiteit' die maakt dat geloven, denken en doen als vanzelf samenvallen en ons studiecentrum diep in de Godsbeleving verankert.

Onze visie op leren is competentiegericht,¹ studentgecentreerd en werkveldgeoriënteerd. Als kerkelijke opleiding wil het seminarium aansluiten bij de noden en behoeften van de plaatselijke gemeenten en leeft zij bij het mandaat dat de gezamenlijke baptistengemeenten haar geven. Overleg met en oriëntatie op het werkveld als 'markt' van de opleiding betekent dat het seminarium haar oor te luisteren legt bij de gemeenten en de student als toekomstige professional een soort van duale vorm van leren in de kerkelijke praktijk biedt.² Stage, studie, verwerkingsmomenten, mentoraat en studieloopbaanbegeleiding werken samen om te verzekeren dat de student competenties ontwikkelt en daarbij ook zijn of haar grenzen leert kennen. In de opleiding zijn integrale leerlijnen aangebracht die de competentieverwerving van de individuele student zowel volgen als borgen. De student dient daarom een eigen portfolio bij te houden om de persoonlijke ontwikkeling op daartoe aangewezen meetmomenten en aan het einde van de opleiding aan de examencommissie te kunnen overleggen. Zelfsturing en zelfcorrectie zijn essentiële competenties voor de kerkelijk werker. De kwaliteit van de aangelegde portfolio als digitale 'dossierkast' van cijfermateriaal, reflectieverslagen, scripties, bijzondere leermomenten, stagebeoordelingen enzovoort laat zien in hoeverre de student deze vaardigheden beheerst.

1. Onderwijs

De kerntaken van het seminarium zijn:

- Het opleiden, vormen en coachen van studenten tot beginnende beroepsbeoefenaars in baptistengemeenten
- Het verzorgen van nascholing en bijscholing
- Het consulteren en bijstaan van gemeenten
- Kennisontwikkeling en kennisbeheer

¹ Zie Bram de Muynck, Evert Roeleveld, *Competentiegericht leren, opleiden en begeleiden. Bezinning op een denkwijze* (Dixit 2; Amsterdam: Buijten & Schipperheijn, 2005).

² Zie Henk Jochemsen, Roel Kuiper, Bram de Muynck, *Een theorie over praktijken. Normatief praktijkmodel voor zorg, sociaal werk en onderwijs* (Dixit 1; Amsterdam: Buijten & Schipperheijn, 2006).

Bestuur en staf van de opleiding creëren een stimulerende en competentiegerichte leeromgeving waarin kwaliteitsontwikkeling en kwaliteitszorg de aandacht voor de kerntaken optimaliseren. Wij geven de volgende definitie van het kernbegrip competentie: ‘Een competentie is een specifieke bekwaamheid, bestaande uit een geïntegreerde combinatie van kennis, vaardigheden en attitude, die essentieel is om succesvol een functie c.q. een beroep uit te oefenen en daarmee een bijdrage te leveren aan de doelen van een organisatie.’³

In het onderwijsproces wordt dus gewerkt aan integratie van kennis, houding en vaardigheden, die toegepast op de theologische vorming het volgende functieprofiel laten zien: een student opgeleid aan het seminarium kan als beginnende voorganger preken, pastoraat leveren, toerusten, en leiding geven. De twee laatste van deze kerncompetenties bevinden zich in het primaire en secundaire proces van de vorming van de kerkelijk werker en zijn generiek van aard (toerusten en leiding geven). De twee eerste kerncompetenties zijn vakspecifieke vaardigheden die juist bij de voorganger in het oog springen (preken en het bieden van pastorale zorg). De competenties kunnen worden onderverdeeld in: hermeneutische, pastorale, agogische, educatieve, missionaire en liturgische competenties.

Kerntaken, beroepsrol en competenties maken samen een functieprofiel dat kan worden onderverdeeld in primair proces, secundair proces, professionaliteit en beroepsspecifiek handelen (de vetgedrukte kerntaken en competenties hebbe direct met de beroepsrol van voorganger te maken):

Kerntaken kerkelijke professional ⁴	Beroepscompetenties
Primair proces	-Methodisch werken -Sociaal relationeel handelen (hermeneutische en agogische competenties) -Vormen (hermeneutische, agogische en educatieve competenties) -Toerusten (hermeneutische, agogische en educatieve competenties)
Secundair proces	-Leiding geven (hermeneutische, agogische en educatieve competenties) -Samenwerken (agogische competenties) -Organiseren (agogische competenties) -Contextgericht werken (hermeneutische en agogische competenties)
Eigen professionaliteit	-Persoonlijk verankeren -Spirituele doorleving -Wetenschappelijk verantwoorden -Integreren van een adequate beroepshouding
Beroepsspecifiek handelen	-Prediking (pastorale, missionaire en liturgische competenties) -Pastorale zorg (pastorale, missionaire en liturgische competenties)

Competentie analyse van de HBO-Voorganger

³ Algemene opleidingsgids HBO-Theologie CHE: Onderwijs- en Examenregeling, academisch jaar 2006-2006, p. 16.

⁴ Cf. Algemene opleidingsgids HBO-Theologie CHE, p. 18.

Tot de rollen van een voorganger worden gerekend: (1) prediking, (2) toerusting, (3) pastoraat en (4) leidinggeven. Wil het profiel van de Voorganger verankerd zijn in de beroepspraktijk, dan dient de opleiding haar competentiegerichte onderwijs met het oog op het leren kennen en vervullen van deze geestelijke rollen in te richten. De uit deze rollen voortvloeiende kerntaken en kerncompetenties worden hieronder kort genoemd.

(1) Prediking

De voorganger is in staat om diensten voor te bereiden en in erediensten en bijzondere diensten cursorisch of thematisch relevant te preken.

Toelichting: de meest onderscheidende en in het oog springende functie van de voorganger is de prediking. Onder prediking verstaan we de monologe situatie van een exegetisch en hermeneutisch verantwoorde verklaring van de heilige Schrift aan de plenair bijeengekomen gemeente. Studenten die de specialisatie Voorganger volgen, dienen grondig onderwijs te krijgen in de exegetische, hermeneutische en theologische wetenschap en te leren hoe zij hun begrip van de Schrift hebben te controleren. Daarbij moet een komende voorganger ook leren om de inhoud van zijn boodschap helder te ordenen en op aansprekende wijze te communiceren en presenteren. In de opleiding dient ruime aandacht te zijn voor het aanleren en toetsen van de exegetische en homiletische discipline.

(2) Toerusting

De voorganger is vaardig om gelovigen in alle levensfasen in hun geloofsgroei te begeleiden.

Toelichting: de voorganger is aangesteld om toe te zien op de geloofsgroei van gemeenteleden. Hij is ook in staat om zelf bijbelstudie in de vorm van toegepaste geestelijke training te geven aan enkelingen of groepen. Van belang is dat hij de inhoud van de studie op wetenschappelijk verantwoorde wijze kan controleren en op maat kan snijden voor leeftijdsgroepen, kaderwerkers en belangstellenden in of om de gemeente. In de dialogische situatie van een kleine groep weet de voorganger in zinvolle interactie te treden en groepsprocessen te herkennen en gebruiken.

(3) Pastoraat

De voorganger is in staat om bij alle situaties die daarom vragen op adequate wijze relaties aan te gaan en pastorale bijstand te verlenen.

Toelichting: het verlenen van pastorale zorg is een kerncompetentie waarbij de taak van voorganger staat of valt. In de eerste plaats wordt van de voorganger verwacht dat hij of zij een pastoraal hart heeft, aangevuld met pastoraal theologische inzichten en competenties. De voorganger moet in staat zijn om een geestelijke nood als het ware te 'diagnostiseren' en eclectisch een bijpassend begeleidingstraject naar steun, verlichting of herstel te formuleren en uit te voeren. Hij weet om te gaan met de asymmetrie van de pastorale relatie, de complexiteit van het menselijk hart, en met de emoties die het pastorale werk bij hem zelf oproept.

(4) Leidinggeven

De voorganger weet visie en beleid voor de gemeente te ontwikkelen en deze op de gemeente over te brengen.

Toelichting: de voorganger is een geestelijk leider van een groep christenen, die hij van A naar B wil leiden. Daarom heeft hij geleerd om geestelijke doelen voor zijn gemeente te formuleren en een gefaseerd strategisch plan voor gemeentegroei op te stellen. Hij weet de raad van de gemeente, de kaderwerkers en andere verantwoordelijken te motiveren en inspireren om de doelen te bereiken, zonder hen zijn wil op te leggen. De voorganger is een groepsspeler, met wie goed samen te werken is, maar die wel beleid maakt en koers uitzet.

Daarom dient hij op de hoogte te zijn van diverse stijlen van leiderschap en weet hij de juiste stijl bij het beoogde project te kiezen. Conflicten kan hij doorzien en zoveel mogelijk te beheersen – hij weet in te grijpen.

Bij dit primaire proces van vakspecifiek beroepsgericht onderwijs worden enkele vitale generieke competenties als bekend verondersteld, te weten: (1) methodisch werken, (2) persoonlijk geestelijk verankeren, (3) het aangaan en onderhouden van sociaal functionele relaties, (4) leiding geven aan groepsbijeenkomsten, (5) het overdragen van een boodschap, (6) geestelijke begeleiding, (7) wetenschappelijk verantwoorden, (8) context gericht werken, (9) het tonen van een adequate beroepshouding, (10) het initiëren van visie en beleid, (11) reflectie op eigen competenties en psychohygiëne.

Doelen en indicatoren

Als toekomstig beroepsbeoefenaar moet de student in het HBO onderwijs doelgericht leerlijnen kunnen volgen die resulteren in het ontwikkelen van vaardigheden en een professionele beroepshouding die hem of haar startbekwaam voor het werkveld maken. Gemarkeerde kwaliteiten en doelen voor de competentievelden prediking, toerusting, pastoraat en leiding geven zijn:

Algemene doelen:

- De student heeft een doorleefde spiritualiteit (geestelijk leven is op diepte en orde)
- De student heeft een zekere rijpheid als mens en christen (gecombineerd met leeftijd en ervaring)
- De student toont een theologische basisinteresse en weet zich op dat terrein te ontwikkelen
- De student heeft liefde en respect voor het geschapene en de gemeente van Christus
- De student streeft naar geestelijke wijsheid en levenskunst en kan gemakkelijk omgaan met mensen

(prediking) (1) een wetenschappelijk verantwoorde exegese van bijbelse teksten uit Oude en Nieuwe Testament kunnen maken, (2) de vertaalslag van de exegese kunnen maken naar de relevantie voor de medemens hier en nu, (3) de relevantie kunnen overzetten naar een heldere en inspirerende prediking, (4) de prediking als vak beheersen, (5) de retorische techniek van de prediking naar vermogen gebruiken, (6) iedere soort dienst liturgisch aan kunnen kleden (gewone erediensten, evangelisatiediensten, leerdiensten, jongerendiensten, kinderdiensten, avondmaalsdiensten, doopdiensten, trouwdiensten, rouwdiensten, ziekenhuisdiensten en diensten in andere instellingen, gastsprekbeurten in andere gemeenten), (7) in al deze soorten diensten Gods Woord op aansprekende wijze kunnen brengen, (8) samen kunnen werken met een liturgische commissie en/of een collega, (9) zichzelf in de rol van predikant kunnen evalueren met gebruikmaking van de nodige feed back, (10) preken in het licht van de kerkelijke traditie en theologie beoefening kunnen toetsen;

(toerusting) (1) inzicht kunnen demonstreren in de geloofsontwikkeling van kinderen, tieners en volwassenen (in elke leeftijdsfase), (2) op wetenschappelijk en theologisch verantwoorde wijze op maat gesneden studies met een geestelijke inhoud kunnen leveren, (3) competent zijn om voor de kleine groep in interactie te treden en een geestelijke boodschap op heldere en aansprekende wijze over kunnen brengen, (4) gevarieerd leerstof kunnen presenteren, bespreken en doceren, (5) groepsprocessen kunnen analyseren en groepsdiscussies kunnen leiden, (6) bij discussies kunnen ingrijpen en samenvatten, (7) kunnen inspelen op

onverwachte wendingen of situaties, (8) trajecten voor geloofsopbouw kunnen bedenken, uitzetten en implementeren;

(pastoraat) (1) een geestelijke nood of kwestie kunnen signaleren en ‘diagnostiseren’, (2) kunnen invoelen met de pastoraat en zich de nood of kwestie kunnen indenken, (3) de pastoraat op gepaste wijze weten te benaderen en toegang tot diens binnenwereld kunnen zoeken, (4) professioneel en eclectisch met pastorale gesprekstechnieken en hulpverleningsmodellen kunnen omgaan, (5) dicht bij het eigen gevoel als pastor kunnen komen en ermee kunnen omgaan in bijvoorbeeld zeer droevige of complexe omstandigheden, (6) pastoraat enige tijd kunnen begeleiden en toch niet van zichzelf afhankelijk maken, (7) onder alle omstandigheden de nabijheid van God in Christus belichamen en mensen met woord en daad steun, troost, raad, veiligheid, inzicht, aansporing of vermaning te bieden, (8) zich op passende wijze kunnen gedragen aan het ziekbed, in instellingen, bij een begrafenis of enig ander verlies en op die situaties weten in te spelen met Woord en gebed, (9) zich op pastoraal-theologisch gebied verder weten te ontwikkelen en zelf kunnen laten gidsen;

(leiding geven) (1) in staat zijn om eigen leiderschapskwaliteiten te definiëren, gebruiken en aan te vullen, (2) kwaliteiten bij anderen kunnen onderscheiden en inzetten voor het welzijn van het christelijk werk, (3) werkers kunnen motiveren en inspireren, (4) visie en beleid kunnen opstellen, verwoorden en presenteren, (4) kunnen delegeren en samenwerken en variëren in diverse stijlen van leiderschap, (5) in conflictsituaties kunnen ingrijpen (6) op de hoogte kunnen blijven van gemeentegroeiprincipes en gemeentegroeimodellen en gemeenteopbouwprojecten, plaatselijk en landelijk, (7) door anderen herkend kunnen worden als geestelijk leidinggevende, (8) de student demonstreert als leidinggevende een professionele leer- en werkhouding en weet zich in kerkelijke en interkerkelijke kring als leider te presenteren.

In de opleiding wordt gericht naar handelingsbekwaamheid en startbekwaamheid van studenten toegewerkt. Daarbij ontwikkelen studenten ook een verantwoorde persoonlijke visie op de beroepsrol.

2. Studentbegeleiding

De begeleiding van studenten begint niet pas wanneer zij in de collegebanken zitten. In de toelatingsgesprekken en bij de doorrekening van eerder verworven competenties (EVC) wordt zorgvuldig gewogen wat de kandidaat student ‘in huis’ heeft en waar zowel hij of zij als de gemeente van Christus mee gediend is.

Toelatingsbeleid

Toegelaten tot de opleiding worden kandidaten die vanuit het werkveld worden voorgedragen en vanuit hun persoonlijke rijpheid en geschiktheid (bijv. studievaardigheden, passieve kennis van tenminste één vreemde taal, en beheersing van de Nederlandse taal) perspectief in de opleiding hebben.

EVC

Indien de student bewijzen van EVCs kan overleggen kan hij of zij met goedkeuring van de vakdocent dispensaties krijgen. Voor het toekennen van dispensatie is niet alleen inhoudelijke

kennis van het betreffende vak vereist maar ook dat de student manifeste competenties heeft ontwikkeld. Indien nodig of gewenst kan de examencommissie een assessment verrichten.

‘On the job training’

De studentbegeleiding maakt integraal deel uit van het geheel van de kerkelijke opleiding. Theologisch onderwijs dat op de praktijk gericht is kan en mag niet meer zonder coaching, mentoraat en geestelijke begeleiding. Begeleidingstrajecten helpen de student om een eigen beroepshouding en beroepsrol ‘on the job’ en in samenwerking met het seminarium te ontwikkelen. Vaak gaat het leerproces in het duale ritme van studie en stage dan via ‘onbewust onbekwaam’ naar ‘bewust onbekwaam’, vervolgens van ‘bewust onbekwaam’ naar ‘bewust bekwaam’, en tenslotte van ‘bewust bekwaam’ naar ‘onbewust bekwaam’. Voor de centrale notie van bewustwording is reflectie en begeleiding (een geestelijke gids) nodig. Het moet voor studenten vanzelfsprekend zijn om ‘gegidst’ te worden en uiteindelijk in de beroepspraktijk anderen te gaan ‘gidsen’ (bijv. stagiaires).

1	onbewust onbekwaam	startonbekwaam	superviserend mentoraat essentieel
bewustwording onder begeleiding			
2	bewust onbekwaam	startonbekwaam	mentoraat belangrijk
bewustwording en reflectie onder begeleiding			
3	bewust bekwaam	startbekwaam	mentoraat nodig
inoefening door hoge mate van zelfsturing			
4	onbewust bekwaam	routinier zijn	intervisie nodig
anderen begeleiden en gidsen			

Studieloopbaanontwikkeling en studieloopbaanbegeleiding (SLO en SLB)

De aandacht binnen de opleiding voor SLO en SLB is groot omdat deze vorm van zelfbegeleiding (zelfsturing, zelfontwikkeling en zelfcensuur) en docentbegeleiding (mentoraat, supervisie) sterk integrerend en verankerend is. Het SLO/SLB traject kan als een leerlijn wordt gezien. Een leerlijn is een verticale leerroute ten behoeve van integrerende competentieontwikkeling die door de horizontale onderwijsblokken heen permanent wordt vastgehouden. Op die route verzamelt de student competenties die gaandeweg worden verdiept en uitgediept.

In het leerproces worden individueel en in groepsverband leerontwikkelingsgesprekken gevoerd waarin de student vragen over het eigen beroepshandelen leert stellen en met feedback leert omgaan. In de SLB momenten werk de student aan reflectieve portfolio en stelt hij

regelmatig een persoonlijk ontwikkelingsplan op (POP) waarin persoonlijke leerdoelen gefaseerd worden opgesteld en gecontroleerd.

De student is zelf primair verantwoordelijk voor de goede voortgang van de SLB. Hoe meer hij of zij erin investeert en zich voor de begeleider en medestudent 'opent', hoe meer de inspanning oplevert.

Stage en mentoraat

Vanaf het moment dat de student binnenkomt gaat hij ook op stage (bij DTO). Ook al is de opleiding niet in strikte zin duaal te noemen, een zekere vorm van duaal onderwijs kan het seminarium niet ontzegd worden. Leren en doen gaan samen en horen samen. Zeker waar het professionele leren het ingewikkelde werk van voorganger op het oog heeft, dient flink op het praktijkonderwijs te worden ingezet. Met de stages beoogt het Seminarium de integratie van praktijk en theorie te optimaliseren.

Stagemomenten worden afgewisseld met zogenaamde 'terugkomdagen' waarin tijd wordt genomen om ervaringen en leermomenten vanuit de stage te bespreken. Vaak gebeurt dit in de vorm van een casusbespreking in intervisiekring. Daarbij wordt het mentoraat vakinhoudelijk door thematische literatuurstudie ondersteund.

Studenten die vanuit het WO instromen doen in samenwerking met het Seminarium twee stages (tegen het einde van de opleiding). Van studenten die vanuit het HBO onderwijs instromen (GPW) wordt verwacht dat zij hun verplichte stages hebben gedaan (of doen) in een baptistengemeente.

Leerroutes en leerlijnen

Vanuit het competentieprofiel zijn leerroutes en leerlijnen door de studie heen aangelegd die zekere meetmomenten en een zekere eindbeoordeling van verworven competenties opleveren en borgen. Met behulp van kritische beroepssituaties en daaruit afgeleide beheersingscriteria en gedragsindicatoren kan de vorming van de student worden gevolgd en in kaart worden gebracht. Competenties kunnen op drie niveaus worden ontwikkeld.

Indien nodig brengt de examencommissie een negatief advies over een student uit (BAS: bindend afwijzend studieadvies). De student moet dan de studie afbreken (*consilium abeundi*). Een BAS dient altijd voor afronding van het eerste studiejaar te worden gegeven.

Portfolio

Tijdens de studie houdt de student zijn eigen portfolio bij. Daarin zijn reflectieverslagen, POPs, leermomenten, stagebeoordelingen, tentamenbriefjes, scripties, intervisiebeoordelingen en andere toetsverslagen digitaal opgeslagen. Aan het eind van de leerweg overlegt de student zijn portfolio aan de examencommissie en vindt een eindgesprek over de portfolio plaats. In dit gesprek wordt gevraagd naar de leerroute die de student is gegaan en hoe de competentieontwikkeling is geweest en in welke opzichten de student startbekwaam is. Ook wordt bekeken hoe de leerweg kan verdergaan en hoe het seminarium daarbij kan ondersteunen.

Individuele routes

Het seminarium biedt drie mogelijke onderwijsroutes aan. De eerste is de universitaire route (ism de Universiteit van Utrecht). De tweede is de hbo-route (ism CHE en andere hogescholen). De derde is de DTO (deeltijdopleiding).

Het kan zijn dat een student ergens bij een van deze drie onderwijsroutes instroomt, elders heeft gestudeerd en over eerder verworven competenties beschikt (EVCs).

Vrijstellingen worden niet zonder meer gegeven op het tonen van tentamenbriefjes uit andere

opleidingen. Van belang is dat de student competenties heeft ontwikkelt. Als daar vragen bij gesteld worden moet de instromer in een assessment aantonen dat hij bewaam is.

Op de leerroute van de student houdt het seminarium rekening met wensen en behoeften van studenten. Individueel kunnen afspraken over het curriculum worden gemaakt om tot het gewenste vormingsaanbod te komen.

Beroepbaarstelling

Als de student de opleiding naar tevredenheid doorloopt en blijkt geeft van een verlangen om predikant te worden, wordt in samenwerking met het seminarium tot een beroepbaarstelling besloten.

3. Organisatie

Het onderwijsaanbod dient zodanig gestructureerd te zijn dat vorm en organisatie de studeerbaarheid en toetsing optimaliseren.

3.1 De wo-route

Studenten die theologie studeren aan een Universiteit kunnen colleges volgen aan het baptisten seminarium. Dat geldt uiteraard voor studenten die lid zijn van een gemeente die bij de Unie van Baptisten Gemeenten zijn aangesloten, maar ook studenten van andere (niet) baptisten gemeenten zijn welkom.

Nadere informatie over studieprogramma, vrijstellingen en beroepsmogelijkheden kun je krijgen bij de contactdocent Eduard Groen.

Deelname aan de dagopleiding van het seminarium is kosteloos voor hen die zijn ingeschreven aan een universiteit.

Het seminariumexamen kan worden afgelegd wanneer:

- het doctoraalexamen van de Theologische Faculteit van de Universiteit Utrecht, of een daarmee gelijk te stellen examen, met succes is afgelegd en het studieprogramma dat het Seminarium aanbiedt met goed gevolg is doorlopen;
 - de bul van de Professional Master Theologie en Kerkelijke Gemeente van de Theologische Faculteit van de Universiteit Utrecht, of een daarmee gelijk te stellen diploma, is behaald, en het studieprogramma dat het seminarium aanbiedt met goed gevolg is doorlopen.
- [Nadere informatie over de eisen en procedures is te verkrijgen bij Eduard Groen.]

Het Seminarium vindt het belangrijk vanaf het begin van de studie op het niveau van onderwijs contact te hebben met studenten die de baptisten kerkelijke opleiding willen volgen. Dit wordt geconcretiseerd in een onderwijsaanbod van 7,5 ECTS in elk van de studie jaren van BA en MA. Een gedeelte van de seminariumopleiding wordt zo ingevlochten in de fases van Bachelor en Master.

3.2 De hbo-route

Hbo (bijv. ETH) studenten die aan het baptistenseminarium hun kerkelijke opleiding willen afronden dienen in hun 'vrije ruimte' (17,5 ects) de volgende vakken te volgen:

- baptisme in historische context (7,5 ects)
- inleiding in de systematische theologie (7,5 ects)
- de stage wordt in een baptistengemeente gelopen (begeleiding loopt via de hbo instelling)

- bijwonen van openingsweekend, conferenties, zendingsdagen, deelname aan de leergemeenschap (2,5 ects)

Daarnaast biedt het seminarium zelf een aanvulling van 37,5 ects waarin wordt aangeboden:

- systematische theologie (7,5 ects)
- geschiedenis van het baptisme (7,5 ects)
- afronden van ontbrekende competenties (afhankelijk van profielkeuze) op niveau 3 (in totaal 22,5 of 30 ects).

profielminor/ competentie	voorganger	pastoraal werk	leren in de gemeente	jeugdwerk	missionair- diaconaal
Hermeneutische	X	x			x
Missionair					x
Agogisch		x	x	x	
Liturgisch	X?				
Pastoraal		x			
Educatief	?	?	x	x	x

Hogeschool Windesheim richt zich op drie profielen: geloof en kerk, zin en zorg en religie en samenleving. De opleidingen van Windesheim en ETH hebben een vergelijkbaar programma. Binnen de opleiding van Windesheim is 30 ects ruimte om elders te studeren. Baptisten studenten volgen in die ‘vrije ruimte’ een programma aan het seminarium. Vergeleken met ETH worden de volgende competenties op niveau 3 afgerond:

- hermeneutische competentie
- agogische competentie
- liturgische competentie
- pastorale competentie
- educatieve competentie

Studenten van Windesheim gebruiken de verbredingsminor om de geschiedenis en theologie van het baptisme samen met (ETH en andere) dagstudenten te bestuderen, en volgen daarna nog 1 module ‘leiderschap’.

3.3 De DTO route

Het DTO programma bestaat uit 5 studiejaren die telkens door blokstages (en/of lintstages?) worden onderbroken. Studenten die de DTO route volgen moeten zich realiseren dat het type onderwijs waarvoor is gekozen sterk met de praktijkcomponent interacteert.

[Zie groeinotitie]

Overzicht studiejaar met studiedagen en retraite

4. Toetsing en examenregeling

Inleiding

Diverse toetsvormen worden onderscheiden: summatieve toetsen (becijfering, met toekenning van ects) en formatieve toetsen (geen ects toekenning maar feedback momenten), waarbij ook deelttoetsen en eindtoetsen worden onderscheiden. Een toets kan schriftelijk of mondeling zijn, digitaal of participierend (participatietoets: stage, training, presentatie). Verder spreken we nog van competentietoetsen, vaardigheidstoetsen, en werkstukken (papers, logboek, portfolio etc.).

Examenregeling

Artikel 1 Examens en tentamens welke het seminarium afneemt werken toe naar een eindgesprek waarin portfolio, stages en leerprestaties worden doorgenomen en de student als beoogd predikant op zijn/haar startbekwaamheid in een eind assessment (functiegeschiktheidstest) wordt getoetst.

Artikel 2 Alle onderwijseenheden tezamen vormen de opleiding. De studielast van een onderwijseenheid wordt in sbu's (studiebelastingsuren) uitgedrukt. Opgeteld komt het aantal sbu's van alle onderwijseenheden overeen met de totale studielast van de opleiding. Een student krijgt de sbu's van een onderwijseenheid toegekend als hij voor de toets van de module is geslaagd (6.0 of voldoende). Een tentamen van een module kan uit meerdere toetsen bestaan.

Artikel 3.1 Ten behoeve van het afnemen van examens en ten behoeve van de organisatie en de coördinatie van de tentamens en de eindgesprekken wordt door het BTO (ism CvB) een examencommissie ingesteld.

3.2 Het BTO wijst de leden van de examencommissie aan uit het personeel dat met het verzorgen van het onderwijs in de opleiding is belast.

3.3 De benoeming geschiedt voor een periode van een jaar. De leden zijn steeds opnieuw benoembaar.

3.4 Naast de tot zover in deze regeling genoemde taken en bevoegdheden, is de examencommissie belast met:

- a. de inrichting, organisatie en coördinatie van de toetsen, tentamens en examens;
- b. het uitoefenen van toezicht op het afnemen van toetsen, tentamens en examens;
- c. de bekendmaking van data en tijden voor het afleggen van de toetsen en tentamens;
- d. de vaststelling van de uitslag van de toetsen, tentamens en examens;
- e. het bewaken van de correctietermijn en het treffen van maatregelen ter handhaving van deze termijnen;
- f. het verlenen van vrijstellingen voor toetsen, tentamens en examens;
- g. het vaststellen van individuele leerroutes;
- h. het beoordelen en sanctioneren van fraude en overige onregelmatigheden bij toetsen en tentamens;
- i. het uitreiken van getuigschriften voor met goed gevolg afgelegde examens;
- j. het uitreiken van verklaringen voor met goed gevolg afgelegde tentamens;

Artikel 4 Het opleidingsmanagement draagt zorg voor een zodanige registratie van de studieresultaten, dat aan elke student op afzienbare termijn een overzicht verschaft kan

worden van de door hem behaalde resultaten in relatie tot het onderwijs- en examenprogramma van de opleiding.

Artikel 5.1 Het opleidingsmanagement kan een bindend afwijzend studieadvies uitbrengen (BAS). Dit houdt in dat de student niet meer op het seminarium als student of extraneus wordt ingeschreven. Een dergelijke afwijzing kan slechts worden gegeven als de student met inachtneming van zijn persoonlijke omstandigheden niet geschikt voor de opleiding wordt geacht (bijv. wegens onvoldoende studieresultaten).

5.2 Indien het opleidingsmanagement voornemens is te besluiten tot een bindend afwijzend studieadvies of wanneer het afwijzend bindend studieadvies op grond van bijzondere omstandigheden is uitgesteld, stelt het de student in de gelegenheid te worden gehoord alvorens dit besluit te nemen. In dit gesprek kan de student zich laten bijstaan door maximaal twee door hem aangewezen deskundigen. Een samenvatting van dit gesprek wordt vastgelegd in het studentdossier.

5.3 Als op grond van de geregistreerde studievoortgang wordt geconstateerd dat de student niet voldoet aan de studievoortgangnormen voor het eerste jaar van inschrijving, kan het opleidingsmanagement ertoe besluiten om een waarschuwing aan de student te geven (w-BAS, waarschuwings-BAS).

Artikel 6 Gedurende de opleiding ontvangt de student vanuit de het opleidingsmanagement gerichte aanwijzingen om de studieprestaties te verbeteren en adviezen om zich optimaal te kunnen voorbereiden op de latere beroepsuitoefening. Deze aanwijzingen en adviezen worden in de examenadviesraad voorbereid, schriftelijk vastgelegd en door de studieleider met de student besproken. Indien er gereede twijfel bestaat over de geschiktheid van de student om de studie te vervolgen, wordt dit aan de student meegedeeld.

Artikel 7.1 Door de examencommissie kan op schriftelijk verzoek van de student vrijstelling worden verleend van het afleggen van één of meer toetsen of tentamens op grond van:

- a. een eerder met goed gevolg afgelegde toets of tentamen, of
- b. buiten het seminarium opgedane kennis of vaardigheden (EVC), waaruit blijkt dat de kandidaat reeds aan de vereisten van de toets of het tentamen voldaan heeft.
- c. De examencommissie kan besluiten dat in aanvulling op of ter vervanging van de hiervoor beschreven vrijstellingsprocedure een assessment wordt afgenomen.

7.2 Een beslissing over het verzoek tot vrijstelling wordt door de examencommissie genomen met inachtneming van het niveau en de studielast van de onderwijseenheden waarvoor de vrijstelling gevraagd wordt. De examencommissie stelt de examinerator die de toets of het tentamen verzorgt in de gelegenheid een advies uit te brengen over het verzoek.

Artikel 8.1 De toets van een niet-samengesteld tentamen wordt beoordeeld in de vorm van een cijfer uit de reeks 1,0 t/m 10,0 met gebruik van één decimaal of door middel van de woorden 'goed', 'voldoende' of 'onvoldoende'.

8.2 Het niet-samengesteld tentamen is met goed gevolg afgelegd indien daarvoor de cijferbeoordeling 6,0 of hoger is verkregen of een beoordeling door middel van de woorden 'voldoende' of 'goed'.

Artikel 9.1 De toetsen van een samengesteld tentamen worden beoordeeld in de vorm van een cijfer uit de reeks 1,0 t/m 10,0 met gebruik van één decimaal.

9.2 Voor iedere toets geldt in principe het minimumcijfer 5,5. Dit houdt in dat iedere toets met een lager cijfer dan dit minimum moet worden herkanst, ongeacht de beoordeling van

het tentamen waarvan de toets deel uitmaakt (de examencommissie kan op voorstel van de examiner vaststellen dat voor een toets een ander minimumcijfer geldt).

9.3 Een toets die deel uitmaakt van een samengesteld tentamen, is met goed gevolg afgelegd indien het cijfer 5,5 of hoger is behaald. Indien voor zo'n toets een bepaald minimumcijfer is vastgesteld dat hoger is dan 5,5, dient het toetsresultaat gelijk te zijn aan of hoger te zijn dan dat minimumcijfer.

9.4 De beoordeling van een samengesteld tentamen is het gewogen gemiddelde van de beoordeling van de toetsen, waarbij de wegingsfactor van elke toets bepaald wordt door het aantal studiebelastingsuren van of het aantal te behalen studiepunten van de onderwijseenheid waartoe de toets behoort.

9.5 De vaststelling van de beoordeling van een samengesteld tentamen vindt plaats nadat alle tot het tentamen behorende toetsen tenminste éénmaal zijn afgelegd.

9.6 Het samengesteld tentamen is met goed gevolg afgelegd indien daarvoor tenminste het cijfer 6,0 is vastgesteld en - waar dit van toepassing is - afzonderlijke toetsresultaten gelijk zijn aan of hoger zijn dan het minimumcijfer.

Artikel 10 Het toetsplan (en de programmaboeken) geven informatie over de vorm van de toetsen, de beoordelingscriteria, de toetsstof, de componenten waaruit de toets is opgebouwd, het aantal te behalen studiepunten.

Artikel 11.1 De onderwijseenheden en de bijbehorende toetsen worden in de volgorde aangeboden waarin ze in het onderwijsprogramma zijn opgenomen. Op verzoek van de student of van de opleiding kan de examencommissie afwijkingen van deze regel toestaan.

11.2 De examencommissie kan aan bepaalde onderwijseenheden aanvullende voorwaarden verbinden (zoals aanwezigheidsplicht bij bepaalde onderwijsactiviteiten), waaraan dient te worden voldaan. Deze voorwaarden worden in de desbetreffende programmaboeken vermeld.

Artikel 12 Studiepunten voor een onderwijseenheid worden toegekend op het moment dat een toets of tentamen met goed gevolg is afgelegd.

Artikel 13 Toetsen worden afgelegd op momenten die zodanig gekozen zijn dat de student naar redelijkheid de in het programmaboek aangewezen voorbereidingstijd kan benutten.

Artikel 14,1 Schriftelijke toetsen worden in regel voor de eerste maal aangeboden na afloop van het blok of semester waarin het bijbehorende onderwijs is afgerond. Het moment daartoe wordt door de examencommissie bepaald en aan de student minimaal 2 weken voor het toetsmoment meegedeeld.

14.2 Het moment van afleggen van een mondelinge toets of een vaardigheidstoets wordt bepaald in overleg tussen examiner en student.

14.3 Een werkstuk (paper, logboek enz.) wordt uiterlijk op de laatste werkdag van het desbetreffende blok of semester ingeleverd. In overleg met de examencommissie kan door de docent een ander tijdstip worden vastgesteld.

14.4 Als de student niet alle opdrachten op tijd heeft uitgevoerd, krijgt hij gedurende het daarop volgende blok of semester opnieuw de tijd om dit te doen. Dit is wel zijn laatste kans, anders dient hij het vak overnieuw te doen.

Artikel 15,1 In hetzelfde studiejaar waarin een toets voor de eerste maal is aangeboden wordt een tweede mogelijkheid tot toetsing van dezelfde stof geboden.

15.2. Een toets waarbij met betrekking tot de toetsomvang en/of -inhoud geen veranderingen in een volgend jaar zijn opgetreden, kan in een volgend jaar opnieuw worden afgelegd. Zijn er naar het oordeel van de examencommissie in een volgend studiejaar substantiële veranderingen in de toetsomvang en/of -inhoud opgetreden, dan wordt de oorspronkelijke toets nog éénmaal aangeboden in het jaar aansluitend op de eerste toetskans. Voorafgaand aan een dergelijk besluit overlegt de examencommissie met de betrokken docent.

Artikel 16 Indien een werkstuk ná het verstrijken van de vastgestelde datum wordt ingeleverd, wordt het werkstuk beschouwd als te zijn ingeleverd voor de tweede, daarop volgende inleverdatum.

Artikel 17 De beoordeling van een opnieuw afgelegde toets komt in de plaats van de eerder gegeven beoordeling, tenzij de eerder gegeven beoordeling hoger is.

Artikel 18,1 De docent stelt de uitslag van een toets binnen 3 weken na de toetsing vast.

In geval van werkstukken geldt de norm van 4 weken.

18,2 Wanneer de termijnen onder 18,1 niet gehaald worden, informeert de docent de student(en) binnen de gestelde termijn. Verlenging van de termijn kan alleen na goedkeuring van de examencommissie.

18,3 Tot 10 dagen na het uitbrengen van de beoordeling heeft de student het recht tot inzage.

18,4 De student kan tot 4 weken na toekenning van het cijfer bezwaar indienen bij de examencommissie.

Artikel 19 Aan lichamelijk of zintuiglijk gehandicapte studenten wordt de gelegenheid geboden de tentamens op een zoveel mogelijk aan hun individuele handicap aangepaste wijze af te leggen. De student dient daartoe tijdig een schriftelijk, met redenen omkleed verzoek in bij de examencommissie, zo mogelijk voorzien van bewijsstukken (doktersverklaring etc.). De examencommissie wint zo nodig deskundig advies in alvorens te beslissen. Indien gewenst wordt de student in de gelegenheid gesteld om te worden gehoord. Zo snel mogelijk, maar uiterlijk binnen maximaal 6 weken na ontvangst van het verzoek, wordt de student duidelijkheid gegeven over de voorzieningen die getroffen worden.

Artikel 20.1 Op schriftelijk verzoek van de student en/of de examinerator kan de examencommissie in bijzondere gevallen toestaan dat een toets op een andere wijze dan was bepaald, wordt afgelegd.

20.2 Bij groepsopdrachten geven de betrokken studenten een beschrijving van de verdeling van taken binnen de groep, en voor het werkstuk geven zij aan welk lid van de groep welk onderdeel heeft gemaakt. Op basis van deze informatie kan het groepsproces worden beoordeeld en dit kan aanleiding geven tot een gedifferentieerde beoordeling.

Artikel 21 De geldigheidsduur van toetsbeoordelingen en tentamenbeoordelingen bedraagt als regel zes jaar (voor zover de eindtermen voor een bepaalde onderwijseenheid niet zijn veranderd).

Artikel 22,1 Indien een student zich schuldig maakt aan fraude, bedrog of onrechtmatig handelen ten aanzien mbt een toetsonderdeel dient de docent (of zijn plaatsvervanger) hem van verdere deelname aan de toetsing uit te sluiten. De toets wordt beschouwd als zijnde afgelegd maar niet beoordeeld.

Onder fraude wordt verstaan:

- het geheel of gedeeltelijk overnemen van teksten of formuleringen van andere auteurs zonder plaatsing van aanhalingstekens of bronvermelding in een werkstuk of scriptie
- spieken of duidelijk gelegenheid bieden tot spieken tijdens een tentamen
- het door anderen laten maken van een studieopdracht (of delen daarvan)
- het figneren van onderzoeksresultaten of enquête- c.q. interviewantwoorden.

22,2 Bij het constateren van bedrog of onrechtmatigheid brengt de examinator hiervan rapport uit. Met de betrokken student (of studenten) wordt door de voorzitter van de examencommissie vervolgens een gesprek gevoerd, waarna zowel het rapport van de examinator als een door betrokken partijen ondertekend verslag van het gesprek worden gearhiveerd. De examinator ontvangt een kopie van het verslag.

22,3 Indien een student zich schuldig maakt aan fraude, worden door de examencommissie de volgende sancties opgelegd:

- Herkansing kan plaatsvinden als de toets opnieuw wordt afgenomen;
- Het maximaal te behalen cijfer is 6,0.
- Door het afleggen van de niet-beoordeelde toets heeft de student in dat studiejaar één gelegenheid om de toets af te leggen verbruikt
- De commissie kan ook besluiten tot een w-BAS of BAS.

22,4 Binnen 3 weken na bekendmaking van het besluit van de examencommissie of examinator kan de student een verzoek tot herziening van het besluit indienen bij de examencommissie.

22,5 Op grond van de ingewonnen informatie doet de examencommissie uitspraak binnen 6 weken na indiening van het verzoek tot herziening. Indien noodzakelijk kan de examencommissie deze termijn met ten hoogste 4 weken verlengen. In dat geval ontvangt de student hiervan schriftelijk en gemotiveerd bericht.

22,6 De student wordt door de examencommissie schriftelijk op de hoogte gesteld van de uitspraak.

22,7 De student kan een laatste beroep op het BTO doen, maar dit beroep is louter procedureel van aard, niet inhoudelijk (is de procedure correct verlopen?)

Artikel 23 De examencommissie is bevoegd tegemoet te komen aan billijkheden van zwaarwegende aard die zich bij toepassing van deze regeling mochten voordoen.

Artikel 24 De examencommissie is bevoegd om beslissingen te nemen inzake kwesties waarin deze regeling niet voorziet. Wanneer in bijzondere gevallen een onmiddellijke (ad hoc) beslissing noodzakelijk is, beslist de voorzitter van de examencommissie of diens plaatsvervanger.

Artikel 25 In alle gevallen waarin deze regeling niet voorziet, beslist de examencommissie.

[Deze regeling treedt in werking op 1 september 2008]